

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. IX. Vtrùm Deus cognoscat actus suos liberos, tum conditionatos, tum
absolutos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

& Syriae internecionem? Respondetur, physicam quidem inter hæc connexionem nullam fuisse, fuisse tamen moralem; sciebat siquidem Propheta, decrevisse Deum, si id faxies vel septies fecisset, fore ut cum eo concurreret ad omnimodam Syriae destructionem.

IX. Neque hinc inferas, nulla omnino esse objecta disparata, cum nihil planè sit, quod Dei voluntatem movere nequeat ad aliud intuitu illius ponendum: Respondetur enim, ad hoc ut propositio non sit disparata, non sufficere quòd res aliqua movere Deum possit ad aliam propter illam ponendum, sed requiritur ut actus eum moveat, seu quòd statuerit Deus, si illa ponatur, aliam etiam ponere.

X. Quæres, utrùm Deus cognoscat objecta conditionata sub conditione impossibili, ut, *Si Bucephalus fieret homo, & tentaretur, peccaret, & similia.* Ego certè universam cognitionem horum objectorum Deo negari non posse censeo: dum enim homines (quod sæpe faciunt) hujusmodi propositiones eliciunt, *Si lapis esset equus, hinniret, curreret, &c. Si equus esset avis, volaret, cantaret, & sic de aliis;* Deus videns hos actus, novit eos esse veros vel falsos, ergo in iis cognoscit objecta, & novit ea ita se habere, vel non habere sicut ab actibus enunciantur; ergo si homines hæc norint, novit etiam illa in actibus illis Deus. Utrùm autem ea etiam noverit immediatè, probabilior videtur pars negativa; tum quia otiosæ videntur ejusmodi cogitationes; tum etiam quia non est eadem ratio cur Deus cognoscat conditionata impossibilia, quæ est de cognitione conditionatorum possibilium; horum enim cognitio ad rectam Universi administrationem, & ut Deus de rebus prudenter disponat, utilissima est, ne dicam necessaria; quòd in cognitione impossibilium non reperitur.

SECTIO NONA.

Utrùm Deus cognoscat actus suos liberos, tum conditionatos, tum absolutos.

I. Quoad primum, multò probabilius videtur, Deum hujusmodi actus suæ voluntatis conditionatos cognoscere; tum quia non minùs cognoscibiles sunt quàm actus nostræ voluntatis, & res omnes aliæ; tum quia Deus novit, si homo non peccasset, se habiturum fuisse decretum non affluendi carnem humanam, saltem possibilem: decretum item salvandi Judam, si in gratia ad finem usque vitæ perseverasset.

II. Licet verò hoc etiam in aliquo alio actu suo cognoscere possit, ut in voluntate seu decreto conditionato quòd jam habet salvandi omnes si moriantur in gratia, nil tamen obstat quòd minùs id immediatè etiam in se cognoscat, nempe si tali vel tali modo mundum creasset, se talia vel talia decreta habiturum fuisse: quæ tamen vocanda nècne sint decreta futura, cum quidquid in Deo est, æternum esse necesse sit, quæstio est de modo loquendi. Nec magis hinc læditur libertas Dei ex hac scientia conditionata suorum actuum, quàm lædit nostram scientia conditionata quam habet Deus nostrorum: de quo dictum est sect. septimâ, & plura adjiciuntur, cum de prævisionibus.

III. Quoad secundum de decretis absolutis, extra controversiam videtur, Deum decreta sua absoluta de futuris cognoscere; nec enim est cur non æquè

illa cognoscat ac cætera omnia; imò aliàs se perfectè etè non comprehenderet. Probatur ex illo 1. ad Corinth. cap. 2. v. 10. *Spiritus omnia scrutatur, etiam profunda Dei:* id est, ut hoc loco explicat S. Thomas, abditissima etiam Dei consilia, decretaque libera divinæ voluntatis. Quòd ibidem magis in particulari declarans Apostolus adjungit: *Quis enim scit hominum, quæ sunt hominis, nisi spiritus, qui in ipso est? ita & quæ Dei sunt, nemo novit nisi spiritus Dei.* Hoc autem dictum Apostoli intelligendum esse de decretis Dei liberis, videtur manifestum, hæc enim sunt in hominibus, quæ aliis sunt ignota, & ei soli qui ea habet, sunt perspecta, atque is quibus ipsi visum fuerit illa aperire.

Non tamen puto, Deum priùs decreta illa videre quàm sint, vel ratione nostrâ futura sint; scientia enim non minùs in his, quàm aliis omnibus, supponit objectum futurum, licet fortè in his decretis peculiaris ratio sit cur potius dicantur esse simul cum scientia visionis ad ipsa terminata, quàm decreta conditionata, cum sit necessaria inter utraque connexio, & ab his ad illam, & è contrâ, valeat consequentia: ex eo enim quòd scientia hæc videat futura, non possunt non esse futura; & è contrâ, si sint futura, necessariò ab hac scientia cognoscuntur; unde, neutrum est altero prius subsistendi consequentia.

Aliquo tamen modo videntur decreta hæc absoluta priora quàm sit scientia visionis, suntque conditio illam antecedens, ad eum modum quò, secundùm Theologos communiter, res omnes futuræ creatæ sunt priores aliquo modo scientiæ visionis ad ipsas terminatæ, & earum futuritio est conditio aliquo modo prærequisita ad hanc Dei scientiam. Unde docent passim Theologi, hanc causalem esse falsam; ideo res sunt futura quia Deus eas novit per scientiam visionis; sed è contrâ, & alioqui, inquam, nisi scientia visionis sublequeretur actus nostros jam futuros, tolleretur libertas.

SECTIO DECIMA.

Quomodo Dei præscientia stet cum hominum libertate.

LIBERTATEM hominis nullâ non ætate impugnarunt hæretici, voluntatemque nostram non sui juris esse, sed innatâ quadam vi ac pondere ad omnia necessariò ferri dixerunt. Impium hoc dogma, in ipsis nascentis Ecclesiæ exordiis primus docuit Simon Magus, hæreticorum antesignanus: hunc postea secuti sunt Manichæi, Wiclefius, & alii. Quem etiam errore obvis ulnis amplexi sunt nostri temporis novatores, Lutherus, Calvinus, Beza, Melancthon, cum totâ sequacium cætervâ, cumque inter præcipuos sectæ suæ articulos recentem; eo nimirum consilio, ut sopitis utrunque, amissâ libertatis obtentu, obluccantis semper conscientie clamoribus, qui se vel invitit identidem solent ingerere, liberius sese in omni turpitudinum cæno, nullo inturbante, volent. Horum proinde errorem, quatenus generatim voluntatis humanæ libertatem negat, latè confutavi in Prometheo Christiano, Disp. decima tertia: ubi etiam triplex Fati genus, quo nonnulli mentes hominum teneri asserebant, rejeci.

Ad rem verò præsentem, qui cum Dei præscientiâ libertatem hominis conciliare non poterunt, quidam fuerunt ex Ethnicis, inter quos Cicero de Fato, & Lib. 2. de Divinatione, cum capere

IX. Quæ moralis connexio in conditionabilibus requiritur, ut fiat vera.

X. Quid de propositionibus sub conditione impossibili censendum.

IV. Decreta Dei libera sunt simul subsistendi consequentia cum scientiâ visionis.

V. Quo sensu decreta libera sunt priora scientiâ visionis.

I. Homini libertatem omni tempore impugnavit hæretici.

Cur libertatem hominis ita mortificavit negotio hæretici.

II. Quomodo præscientia cum hominum libertate fieri non possit.